

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU¹

1. Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015.gada 10.marta sēdes protokola Nr.14 27.§ 11.punktam Finanšu ministrijai (turpmāk - FM) ir uzdots, sākot ar 2015.gada maiju reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fondu (turpmāk – ES fondi) ieviešanas plānu izpildi (turpmāk – ikmēneša ziņojums MK), tai skaitā informāciju atbildīgo iestāžu dalījumā par noteiktiem finanšu mērķiem un citiem priekšnosacījumiem un uzdevumiem. Attiecīgi FM sniedz pieejamo operatīvo informāciju par ES fondu 2007.–2013.gada plānošanas periodu un 2014.–2020.gada plānošanas periodu.

2. 2007.–2013.gada plānošanas perioda ietvaros:

2.1. Notiek koordinēta ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda slēgšanas procesa organizācija saskaņā programmu slēgšanas laika grafiku, lai līdz 2017.gada 31.martam Latvija iesniegtu visus nepieciešamos noslēguma dokumentus Eiropas Komisijai (turpmāk – EK)². Tāpat iestādes turpina nepieciešamās kontroles pēc projektu pabeigšanas un atsevišķu projektu, kuriem pagarināts funkcionalitātes nodrošināšanas termiņš, uzraudzību.

2.2. Ņemot vērā termiņa pagarināšanu finanšu instrumentu aktivitātēs, izmaksas finansējuma saņēmējiem riska kapitāla un mezanīna aizdevumu programmās Darbības programmas “Uzņēmējdarbība un inovācijas” 2.2.prioritātes “Finanšu resursu pieejamība” **finanšu vadības instrumentos** vēl iespējams veikt līdz 2016.gada 31.oktobrim. Ievērojot maksimālo finansējuma apjomu, ko iespējams deklarēt EK, līdz oktobra beigām finansējuma saņēmējiem un vadības izmaksās nepieciešams izmaksāt kopā 10,8 milj. euro, ko veido pieejamais ES fondu finansējums un ieņēmumi no brīvo līdzekļu ieguldīšanas. Gadījumā, ja finansējums netiks izlietots pilnā apmērā līdz aktivitāšu slēgšanai (līdz š.g. 31.oktobrim), Latvija nezaudēs pieejamo ES fondu finansējumu ņemot vērā izdevumu deklarēšanas 10% elastību starp prioritātēm, kas noteikta EK pamatnostādņēs par Darbības programmu slēgšanu³. Plašāka informācija par finanšu instrumentiem, tai skaitā par % ieņēmumiem un uzkrātajām atmaksām, pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁴, kā arī AS ”Attīstības finanšu institūcijas Altum” tīmekļa vietnē⁵.

Tabula Nr.1 “Finanšu instrumentu investīcijas līdz 2016.gada 1.jūlijam, ES fondu finansējums, euro.”

Finanšu instrumenti	Pieejamais finansējums	Atlikušās uzkrātās atmaksas ⁶	Aktivitātes ieviešanas beigu datums
2.2.1.1. aktivitāte “Ieguldījumu fonds investīcijām, paaugstināta riska aizdevumos, riska kapitāla fondos un cita veida finanšu instrumentos”.	10 490 714	1 342 536	31.10.2016.
2.2.1.4.1. apakšaktivitāte “Atbalsts aizdevumu veidā komersantu konkurētspējas uzlabošanai”	-	28 919 084	Noslēgusies

¹ Ziņojumā tiek sniegta informācija par datu un informācijas apkopojumiem uz dažādiem atskaites datumiem ar mērķi sniegt aktuālo informāciju, kas ziņojumā tiek norādīti.

² Saskaņā ar EK 2006.gada 11.jūlija Regulas Nr. 1083/2006, ar ko paredz vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu(EK) Nr. 1260/1999 89.panta 1.punktu un saskaņā ar Pamatnostādņu par to darbības programmu slēgšanu, kuras pieņemtas atbalsta saņemšanai no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda un Kohēzijas fonda (2007.–2013. gada periodam) (turpmāk - slēgšanas pamatnostādnes) 4.1.punktu un nacionālo slēgšanas laika grafiku, kas pieejams <http://www.esfondi.lv/es-fondu-slegsana>.

³Slēgšanas pamatnostādņu 10.punkts (<http://www.esfondi.lv/2007.-2013.gada-planosanas-perioda-slegsana>)

⁴ <http://www.esfondi.lv/finansu-instrumentu-ieviesanas-statuss>

⁵ <http://www.altum.lv/lv/>

⁶ Atmaksām norādīts kopējais finansējums nevis ES fondu daļa. Atmaksu atlikumu paredzēts izmantot ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda finanšu instrumentu finansēšanai un ieguldīšanai Baltijas Investīciju fondā. Neskaitot tabulā norādītās aktivitātes, vēl ir papildus pieejamas finansējums no uzkrātajām atmaksām kopā 22,9 milj. euro no citām aktivitātēm, kuras ir noslēgušās.

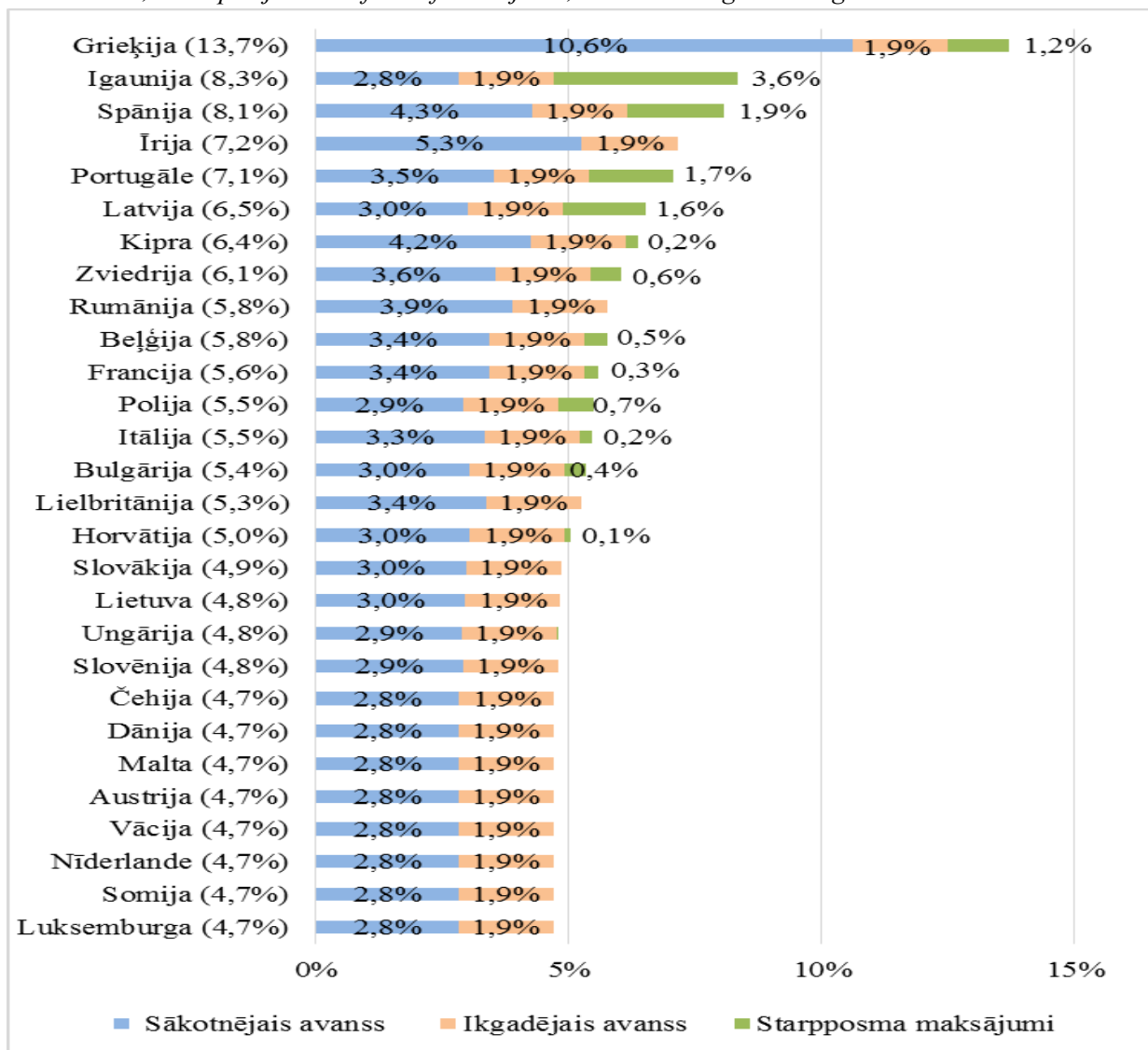
FMzino_260816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu

Finanšu instrumenti	Pieejamais finansējums	Atlikušās uzkrātās atmaksas ⁶	Aktivitātes ieviešanas beigu datums
2.2.1.4.2.apakšaktivitāte “Mezanīna aizdevumi un nodrošinājuma garantijas saimnieciskās darbības veicēju konkurētspējas uzlabošanai”	308 990 ⁷	2 113 886	31.10.2016.
Kopā:	10 799 704	32 375 506	

3. 2014.–2020.gada plānošanas periods:

3.1. Salīdzinot ES fondu finanšu rādītājus starp ES dalībvalstīm, ņemot vērā aktuālākos EK datus par EK veiktajiem kopējiem maksājumiem līdz 2016.gada 5.augustam, Latvija ir 6.vietā starp visām ES dalībvalstīm (saņemti 6,5% no pieejamā finansējuma). Detalizētu informāciju skatīt ES fondu tīmekļa vietnē⁸ un zemāk esošajā grafikā.

Grafiks Nr.1 “ES fondu kopējie EK veiktie sākotnējie, ikgadējie avansi un starpposma maksājumi dalībvalstīm, % no pieejamā ES fondu finansējuma, dati uz 2016.gada 5.augustu”

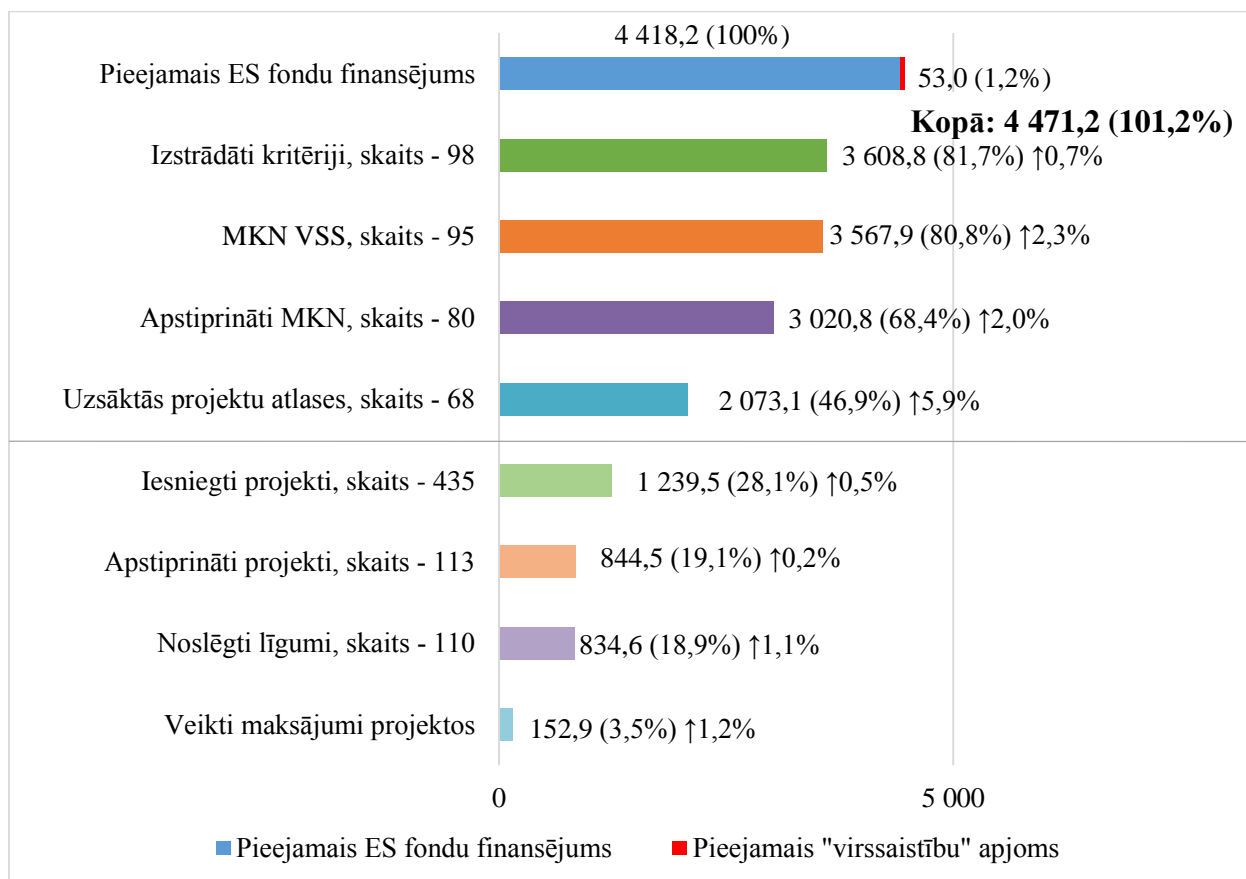
⁷ 308 990 euro nevar tikt izmantoti attiecināmo izmaksu veikšanai, jo saskaņā ar EK 2016.gada 20.maija vēstulē sniegto skaidrojumu, finansējuma pārdale starp finanšu instrumentu projektiem (aktivitātēm, apakšaktivitātēm) pēc 2015.gada 31.maija nav pieļaujama – nebūtu attiecināmas izmaksas.

⁸ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļā par ES fondu un Kohēzijas fonda kopējiem EK veiktajiem maksājumiem dalībvalstīm: <http://www.esfondi.lv/kopejie-ek-veiktie-maksajumi-dalibvalstim>
FMzino_260816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu

Neskatoties uz atsevišķiem specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM) kavējumiem un nobīdēm laika grafikā saistībā ar normatīvās bāzes izstrādi, kā redzams grafikā Nr.1, tad Latvija ir viena no pirmajām valstīm, kas saņēmusi ne tikai avansa, bet arī starpposma maksājumus.

3.2. Informācija par investīciju ieviešanas laika grafika⁹ un finanšu progresa izpildes statusu uz 2016.gada 1.augustu liecina, ka ir pieaugošs un stabils progress investīciju uzsākšanas gatavībai, kas atspoguļots grafikā Nr.2, vienlaikus ir arī atsevišķi kavējumi. Detalizēta informācija ir pieejama šī ziņojuma 1.pielikumā, kurā informācija sakārtota loģiskā secībā, sākot ar 2016.gada jūlijā¹⁰ apstiprinātajiem MK noteikumiem un turpinot ar kavējumiem (MK noteikumu apstiprināšanai, MK noteikumu izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē (turpmāk – VSS), kā arī projektu iesniegumu atlases kritēriju iesniegšanai apakškomitejā) un noslēdzot ar specifiskajiem atbalsta mērķiem /pasākumiem, kuriem MK noteikumu apstiprināšanas termiņš vēl nav iestājies. Plašāka kopsavilkuma informācija par apstiprinātajiem projektiem un noslēgtajiem līgumiem, kā arī veiktajiem maksājumiem pieejama ES fondu tīmekļa vietnē¹¹. Savukārt, ar līdz šim uzsāktajām projektu iesniegumu atlasēm var iepazīties Centrālās finanšu un līgumu aģentūras tīmekļa vietnē¹².

Grafiks Nr.2 "ES fondu investīciju uzsākšanas un ieviešanas statuss līdz 2016.gada 1.augustam milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2016.gada 1.jūlijam"¹³

⁹ Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 31.decembrim 6.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

¹⁰ Pilna informācija par izpildes statusu uz 2016.gada 1.augustu pieejama <http://www.esfondi.lv/planosanas-dokumenti>

¹¹ http://www.esfondi.lv/14-20_finansu-progress

¹² <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/izsludinatas-atlases>

¹³ Uzsāktu projektu atlašu datus ietverts arī 3.1.1.2. pasākums "Mezanīna aizdevumi", ņemot vērā finanšu instrumentu īstenošanas specifiku.

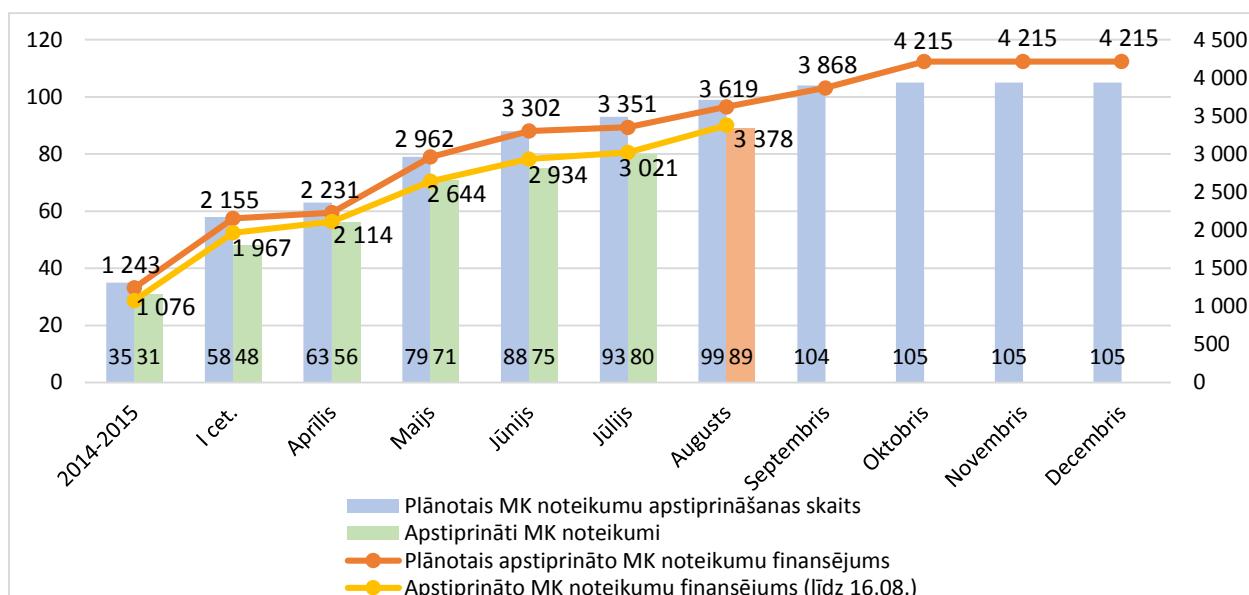
2016.gada 16.augusta MK sēdē valdība tika informēta par ES fondu ieviešanas statusu, ņemot vērā aktuālākos datus¹⁴.

3.3. Kopsavilkums par kavējumiem līdz 2016.gada 16.augustam:

- 9 SAM/pasākumiem kavējas MK noteikumu izsludināšana VSS.** Kopumā kavējumu skaits ir samazinājies. Jūlijā VSS tika izsludināti divi ilgstoši kavētie MK noteikumi.
- 8 SAM/pasākumiem MK noteikumu saskaņošanas laiks VSS pārsniedz 2 mēnešus.** 2 gadījumos tiek kavēta arī MK noteikumu apstiprināšana.
- 7 SAM/pasākumiem kavējas MK noteikumu apstiprināšana,** tai skaitā no jūlijā plānotajiem, kavējas 2 MK noteikumu apstiprināšana.

Detalizētāka informācija par kavētajiem MK noteikumiem iekļauta šī ziņojuma 2.pielikumā, savukārt par MK noteikumiem, kuriem tiek kavēta izsludināšana VSS ir pieejama šī ziņojuma 4.pielikumā. Informācija par SAM/pasākumiem, kuru īstenošanas MK noteikumu apstiprināšana plānota augustā, kā arī to izpildes statuss līdz 2016.gada 16.augustam ir apkopots šī ziņojuma 3.pielikumā. Detalizētāk MK noteikumu ikmēneša izpildi skatīt grafikā Nr.3.

Grafiks Nr.3 "ES fondu investīciju uzsākšanas gatavība – MK noteikumi 2016.gads.(faktiskie dati līdz 2016.gada 16.augustam. milj. euro)¹⁵"

3.4. Pozitīvi, ka līdz 2016.gada 16.augustam samazinājusies starpība starp plānotajiem un faktiski apstiprinātajiem MK noteikumiem, bet jāatzīmē, ka augustā vēl plānots apstiprināt 2 MK noteikumus. Kavējas MK noteikumu apstiprināšana 118,5 milj. euro apmērā (detalizētāk informācija 2.pielikumā).

3.5. Projektu iesniegumu atlašu izsludināšanas progress kopumā vērtējams "gandrīz labi", taču līdz 2016.gada 1.augustam atsevišķos gadījumos identificētas kavēšanās, kas skaidrojamas ar ietilgušo kritēriju saskaņošanas procesu vai specifisko priekšnosacījumu izpildi (piemēram, projektu ideju priekšatlase)¹⁶.

¹⁴ Prezentācija pieejama <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>, dati, kas iekļauti šajā ziņojumā atšķiras, jo tika plānots, ka šajā sēdē tiks apstiprināti arī 8.3.2.2.pasākuma "Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai" MK noteikumi, kas atlikta dēļ partneru iebildumiem.

¹⁵ 2016.gada 16.augusta MK sēdē prezentētāja materiālā tika iekļauta info par 8.3.2.2.pasākuma "Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai" MK noteikumiem, kas tomēr netika apstiprināti (<http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>)

¹⁶ Pilna informācija par izpildes statusu uz 2016.gada 1.augustu pieejama <http://www.esfondi.lv/planosanas-dokumenti>
FMzino_260816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu

3.6. Svarīgi, ka ministrijām ir izdevies kopumā izpildīt finansiāli ietekmīgāko investīciju uzsākšanas uzdevumus un tāpēc kopumā finansiālā nobīde saglabājas salīdzinoši neliela.

3.7. Tomēr saglabājas riski:

- **Veselības infrastruktūra (152 milj. euro, Eiropas Reģionālās attīstības fonds (turpmāk – ERAF))** - būtiski kavēts Pasaules Bankas pētījums, kartējums, kas ir svarīgs priekšnosacījums ES fondu investīciju plānošanai un uzsākšanai (Pasaules banka ir iesniegusi nodevumus 2016.gada augusta beigās). MK uzdeva, ka Veselības ministrijai jāiesniedz valdībā rīcības plāns līdz 2016.gada 26.augustam, MK noteikumus plānots virzīt uz VSS 2016.gada augusta beigās.
- **Dzelzceļa elektrifikācijas projekts (346,6 milj. euro, Kohēzijas fonds) – EK nostāja - nepieciešams pieņemt lēmumu 2016.gada vasarā, lai spētu projektu sekmīgi īstenot plānošanas perioda ietvaros.** 2016.gada 23.augusta MK sēdē tika skatīts Satiksmes ministrijas (turpmāk – SM) starpziņojums, kurā SM informēja par progresu elektrifikācijas projekta izstrādē, kā arī tas paredz atbalstīt tālāku izpēti 1.posma alternatīvām. Par rezultātiem SM jāinformē valdība līdz 2016.gada 31.oktobrim.
- **Inčukalna gudrona dīķu attīrīšanas (sanācijas) projekta pabeigšana (2.posmam indikatīvi 26,7 – 29,7 milj. euro saskaņā ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas sniegto informāciju) – 2016.gada 7.jūnijā EK apstiprinājusi dalīšanu posmos.** MK lēma, ka Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai jāsniedz priekšlikums valdībai līdz 2016.gada 31.decembrim.
- **Degradēto teritoriju revitalizācijas projekti (80 milj. euro, ERAF).** Līdz 2016.gada 30.aprīlim bija jāiesniedz izskatīšanai MK visu teritoriju stratēģijas, tomēr līdz šim apstiprinātas tikai divas – Grīziņkalna un Teikas-Čiekurkalna (kopā par ~45 milj. euro, ERAF). Skaņošanā esošās stratēģijas: Brasas apkaimei (Tabakas fabrika) un Šķirotavas apkaimei (Operas palīgtelpas) (stratēģiju projektos investīcijas par ~13 milj. euro ERAF). Ir saskaņots konceptuālais ziņojums par Koncertzāles projektu (~15 milj. euro ERAF), līdz ar to ir uzsākts darbs pie stratēģijas. Paralēli šobrīd tiek virzīti grozījumi 5.6.1.SAM¹⁷ īstenošanas nosacījumos, ņemot vērā EK atbildi par finansējuma ierobežojuma izņēmumu UNESCO gadījumā.

3.8. Pārskata periodā kopumā būtiski uzlabojusies ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna¹⁸ izpilde – 2016.gadā līdz 1.augustam maksājumu plāns izpildīts par 133,7% (115,7 milj. euro)¹⁹ salīdzinājumā ar 78,0% pirms mēneša, bet gada plāns (314,9 milj. euro) izpildīts tikai 36,7% apmērā. Atsevišķos SAM ir konstatētas plānu neizpildes²⁰, ko kompensē ievērojami labāks sniegums citos SAM²¹. Ņemot vērā atlikušo maksājumu apjomu, kas plānots līdz gada beigām, un aktualizētās operatīvās vadošās iestādes prognozes, jau šobrīd var paredzēt, ka līdz gada beigām noteiktais plāns neizpildīsies jomās, kas vērstas uz ceļu infrastruktūras, IKT

¹⁷ 5.6.1.specifiskais atbalsta mērķi “Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu”

¹⁸ Skatīt informatīvā ziņojuma par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda, Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta, Norvēģijas finanšu instrumenta un Latvijas un Šveices sadarbības programmas investīciju progresu līdz 2015.gada 31.decembrim 5.pielikumu: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

¹⁹ Plašāka informācija par maksājumu plāniem 2016.gadā pieejama: <http://www.esfondi.lv/es-fondu-finansu-plani-un-izpilde>. Papildus informācija par valsts budžeta izlietojumu ES fondu programmās pieejama <http://www.esfondi.lv/es-fondu-valsts-budzeta-izpilde>.

²⁰ Lielākās maksājumu plāna neizpildes konstatētas (1) projektos, kas vērsti uz energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās mājās (4,0 milj. euro), kā arī (2) deinstitucionalizācijas projektos (3,0 milj. euro), kas skaidrojamas ar kavējumiem ar MK noteikumu izstrādi un attiecīgi projektu uzsākšanu, kā arī iepirkumu sarežģījumiem.

²¹ Pozitīvi vērtējams progress atbalstam jauniešu prasmju, izglītības (t.sk. NEET), nodarbinātības veicināšanai un bezdarbnieku kvalifikācijas celšanai, kur izdevumu apjoms bijis ap 30% virs plānotā apmēra, ņemot vērā iestāžu pozitīvo veikumu projektu īstenošanā.

FMzino_260816_ES_fondi; Informatīvais ziņojums par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda investīciju ieviešanas statusu

sistēmu, izglītības, veselības aprūpes un vides aizsardzības attīstību. Skatīt šī ziņojuma tabulu Nr.2.

Tabula Nr.2 "2014.-2020.gadu plānošanas periods: ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna izpilde līdz 2016.gada 1.augustam, euro."

Prioritārais virziens	Plāns 01.01.2016. - 01.08.2016.	Faktiskā izpilde 01.01.2016. - 01.08.2016.	Līdz 01.08.2016.		Iepriekšējā mēnesī	
			Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)	Izpilde, %	Neizpilde (-) /pārpilde(+)
1.Pētniecība tehnoloģiju attīstība un inovācijas	0	593 400	-	593 400	-	-
3.Mazo un vidējo komersantu konkurētspēja	1 716 628	29 639 093	1726,6 ↑	27 922 465	7,3	-125 596
4. Pāreja uz ekonomiku ar zemu oglekļa emisijas līmeni visās nozarēs	3 979 263	0	0,0	-3 979 263	0,0	-2 894 009
5.Vides aizsardzība un resursu izmantošanas efektivitāte	1 223 956	785 970	64,2 ↓	-437 986	67,2	-383 237
6.Ilgspējīga transporta sistēma	45 421 860	55 000 091	121,1 ↑	9 578 231	83,9	-7 318 067
7.Nodarbinātība un darbaspēka mobilitāte	23 086 210	24 619 668	106,6 ↑	1 533 458	91,1	-2 052 625
8.Izglītība, prasmes un mūžizglītība	258 599	228 723	88,4 ↑	-29 876	63,2	-95 101
9.Sociālā iekļaušana un nabadzības apkarošana	6 706 148	2 169 161	32,3 ↓	-4 536 987	35,1	-3 170 321
10.; 11.; 12. Tehniskā palīdzība	4 154 454	2 702 189	65,0 ↑	-1 452 265	51,9	-1 999 550
KOPĀ	86 547 116	115 738 294	133,7 ↑	29 191 178	78,0	-18 038 507

Pielikumā:

1. Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda specifisko atbalsta mērķu ieviešanas laika grafika statuss uz 01.08.2016. uz 4 lp.
2. Kavētie Ministru kabineta noteikumi specifisko atbalsta mērķu/pasākumu laika grafikā, statuss uz 16.08.2016 uz 1 lp.
3. Augustā plānoto Ministru kabineta noteikumu apstiprināšana specifiskajiem atbalsta mērķiem/pasākumiem uz 1 lp.
4. Kavēta Ministru kabineta noteikumu izsludināšana valsts sekretāru sanāsmē uz 16.08.2016 uz 1 lp.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

26.08.2016 09:36

1998

Ieva Ziepniece

Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu uzraudzības departamenta

Uzņēmējdarbības un inovāciju uzraudzības nodaļas vadītājas vietniece

Tālr. 67095614, fakss 67095697

Ieva.Ziepniece@fm.gov.lv